

taka pridobitev je čez vse sramotna, gerda in tudi pregrešna. Tu sem slišijo sključeni hinavci, sladki slinjenci, postopači in nekteri beračuni, ki umejo s tem in unim prekaniti človeka. Tako dojde pretečeno saboto majhen postarn možicelj jokaje k meni in mi toži, da je od Kaplje doli popotovaje od Jezera do Predvora 170 forintov s potnim in z drugimi listmi vred zgubil, in me prosi, naj bi v cerkvi to oznanil. Vprašaje ga, kdo in od kod da je, mi veli, da je iz Briksna v Tirolih domá in s kotlovino barantaje je na poti v Postojno, kjer se ima s svojim bratom sniti, da se o prihodnji kupčiji kaj pomenita. Ker je svoj nemški govor prav po koroški zavijal in poslednjič še eno „praesta quæsumus“ pristavi: „Ich bitt Ihnen, lieben Sie mir bis Mittwoch, wo ich zurückkomme nach dem verlorenen Gelde fragen, a paar Gulden, damit ich weiter kann; ich werde sie Ihnen damals ganz gewiss vergüten“ — se mi je sivec nekoliko sleparski dozdevati jel. Da se ga znebim, mu dam nekaj z besedami, da mu tega ne posodim, ampak tako dam. Na to jo odtegne. Drugi dan zvem, da je ta slepar še tisti večer v neki kerčmi prav dobro se gostoval in burkoval; drugi dan je pa na vse zgodaj svoje pete dalje odnesel, pred ko ne še druge sleparit.

Iz Ljubljane. V glavnem zboru krajskega zgodovinskega društva, v katerem se je 29. dan p. m. celó majhna množica družbenikov snidla, je bilo povedano, da okoli Der-novega na Dolenskem razkopane gomile niso ničesa razodele, kar bi bilo spomina vredno; poskusili bojo nektore okoli Zatičine odkriti. Gosp. dr. E. Costa, ki je bil namesto gosp. prefekta Rebiča enoglasno za odbornika izvoljen, je vnovič sprožil napravo deželnega arhiva; zbor je poterdil gospod dohtarjev predlog in vodstvu izročil izpeljavo te zadeve. — Ravno smo slišali, da so presvitli cesar ukazali, 20.000 gld. ubogim Dolencem in Notrajncem podeliti. Ali je novica gotova, nam bojo gosp. deželni poglavar kmali povedali.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Najvišje armadno poveljstvo oklicuje, da nova postava za obertnike in rokodelce bode 1. maja tudi v vojaški Granici moč zadobila; le toliko bo drugač kolikor so posebne razmere teh vojaških krajev drugačne.

— Gospod nadvojvoda Ferdinand Maks, ki je po dolgem potovanju po svetu 1. aprila se povernil v Terst, je včeraj prišel na Dunaj; govori se, da je namenjen predsednik biti pomnoženega državnega svetovavstva.

— Sliši se, da bode vprihodnjič po vseh deželah našega cesarstva veliko veliko več notarjev, kakor jih je dosihmal. Število njih pomnožiti bo za tega voljo treba, ker jim bo vlada vprihodnje še več opravil izročila.

— Ker se po slabih ali boluih žebcih reja konj veliko bolj pači kakor boljša, je bila te dni postava oklicana, po kateri se imajo oistro kaznovati vsi taki gospodarji, kateri žebce spušajo brez licencije. Prihodnjo spomlad se bojo licencije le takim posestnikom dajale, čigar žebci so vpričo kantonskega poglavarja ali kakošnega njegovega namestnika po živinozdravniku, živinozdravniku-kovaču ali c. kr. kantonskem zdravniku za pleme dobri spoznani bili.

— Da bi ljudje več veselja imeli za konjsko rejo, se bo zraven navadnih premij v dnarji vsakemu gospodarju, ki je za svojo kobilu premijo prejel, tudi medalija dala; medalje se bojo pa delile tudi takim, ki niso sicer premije zaslužili, pa se vendar vredni pohvaljeni biti. Na eni strani teh medalij bo cesarjev obraz, na drugi pa napis v domačem jeziku: „Za pridno konjsko rejo“.

— Časnik „Avstria“ je naznanil unidan ceno živeža, derv in drugih reči po različnih deželah našega cesarstva. Kolikšni razločki! V Tarnopolji (v Galiciji) velja funt mesa 8 nov. kraje., na Dunaji 18 do 26, v Bregencu (na Tirolskem) 25 do 27, v Terstu celó 20 do 36 novih

kraje., — terdih derv seženj (klafta) velja v Sučavi (v Bukovini) 5 gold., na Dunaji 26 gold. nov. dn.

Iz Benetk 1. apr. Te dni so zaperli spet nektore, ki so se vladi nevarni zdéli; kmali bo šel nov transport kakih 50 takih v Olomuc in Petrovaradin, kjer jih je dosihmal že blizo 140 zapertih. — Overe, ki so se zoperstavljale volitvi poslancov v pomnoženo državno svetovavstvo, ker več Benečanov se je branilo to opravilo prevzeti, so zdaj premagane, in, kakor se sliši, bo deželni poglavar poslal imena več takih mož, ki so za to svetovavstvo pripravi, na Dunaj, da Njih veličanstvo cesar izvoli tista 2, ki ju ima beneška dežela v svetovavstvo poslati.

Iz Zagreba. Mestni odbor je po banu horvaškem Njih veličanstvu prošnjo poklonil, v katerem svetuje, naj bi se tu in tam počele marsikake velike dela, ki bi dale revnim družinam na Horvaškem in Slavonskem zaslužka; tako, na priliko, naj bi se Sava od Rugvice do Zagreba poravnala in za brodnarstvo pripravna naredila; železnica med Zagrebom in Zidanim mostom dodelala itd.

Iz Gorice se piše „Diav.“, da kmali bojo začeli šine pokladati na železnici med Kasarso in Kormonsom. Trije oboki velikega mosta čez Sočo so že narejeni; tudi kolodvor goriški delajo pridno.

Ogersko. Iz Pešta. 2. dan t. m. je umerl tisti študent Gejza žl. Foriniak, ki je bil v vrevi 15. dan p. m. ranjen; študentje so mu napravili slovesen pogreb, za katerim je šla tudi obila množica ogerske gospôde in družega ljudstva.

— V Miškolcu so skušnjo napravili, ali bi se ne dali volkovi in druga divja zverina v gojzdih lože s kakošnim strupom (zavdanjem) pokončati kakor postreliti. Zavdali so v ta namen konja z 31 zernki (grani) najhujega omotničnega strupa, ki se strihnin imenuje, in cerknjenega konja so peljali v gojzd na neko mesto, kjer so vedili, da bojo volkovi kmali čez njega planili. In res so se pritepli kmali 4 gladni volkovi, ki so požerli zadnje dve četerti zavdanega konja, pa nobeden ni poginil. Bolje pa je bilo, ko so na male kosce govejega mesa potresli po 2 ali 3 zernke strihnina; čez osem dni so našli 3 volke in 8 lesic cerknjenih na mestu, kjer so z mesom strup požerli. 2 zernka (grana) sta bila zadosti zavdati najmočnejšega volka.

Od poljske meje 1. aprila. Rusi čedalje več govorijo, da že v malo mescih se utegne v severni Turčiji kaka prekucija začeti. Da ta govorica ni popolnoma prazna, kaže armada, ki je v Besarabijo marširati začela; dosihmal so marširali le pešci; berž pa, ko bojo ceste boljše, se bojo tudi konjiki in topničarji na pot podali. Iz tega, kar se na Turškem pripravlja, je lahko zapopasti obnašanje rusovske vlade o laških zadevah. Ako poljski časniki, ki stojé pod ostro rusovsko cenzuro, tako očitno zoper papeža in protivnike laške edinosti smejo govoriti, je to gotovo veliko pomenljivo znamenje. (A. Z.)

Iz Turina 2. aprila. Danes se je snidel pervikrat državni zbor, v katerem so bili poslanci starih in novih sardinskih dežel pričujoči, ki so kralja Viktora Emanuela, ko je v zbornico stopil, z neizrečeno slavo sprejeli. Kralj je začel svoj govor s tem, da se je spomnil dobrot, ki mu jih je njegov zaveznik cesar Napoleon skazal, in zato mu je Savojo in Nico dal. Nekteri časniki terdijo, da je kralj, govoreč o odstopu Savoje in Nice, tako ginjen bil, da je komaj govoril, in da nekteri poslanci so pri teh besedah celó jokali. Ko je začel od razpora s papežem govoriti, je rekel kralj sledeče: „Navdan nepremakljivega spoštovanja do poglavarja katoliške cerkve bodem v vsakem razperti v svoji vesti in starih sporočilih dosti moči našel, da vderžim svobodo in lastno veljavo, za katero sem le Bogu in svojim ljudstvom odgovoren“. H koncu je rekel, da laška dežela dandanašnji ne sme več podobna biti tisti srednjega veka, ampak da brez ptujega silstva mora biti čisto le dežela Lahov. — Sliši se, da nekteri poslanci se nameravajo terdo govoriti zavolj Savoje in Nice; al cesar

Napoleon bo po Cavour-ju že skerbil, da se to ne bo zgodilo. — 1. dan sta že dva batalijona francoskih pešcov prišla v Nico; „Moniteur“ pravi, da so jih Ničanje „z neznanim veseljem“ sprejeli, — nek drug telegram pa piše, da „s kislim obrazom“. Kaj je pravo? — Carica rusovska je z vsemi svojimi ljudmi berž Nico zapustila, ko so Francozi tje prišli. Tudi veliko družih prebivavcov se pripravlja Nico zapustiti in se drugam preseliti.

Iz Rima. V rimskem šematizmu za leto 1860 „Stato delle anime“ itd. se bere, da ima Rim 185.588 prebivavcov, med katerimi je 44 velikih duhovnov, 1.395 duhovnov, 2.466 menihov, 2.036 nun; prebivavcov nekatoliške vere je v Rimu 6000.

— 29. dan p. m. je bilo po vseh ulicah rimskega mesta apostoljsko pismo nabito, v katerem sveti oče Piji IX. v večjo ekskomunikacijo devljejo vse tiste, ki so se vsilili v papeževe dežele in se jih polastili. V tem pismu je razloženo vse, kar se je od začetka laških prekucij noter do poslednjega časa zgodilo v rimskih deželah in kako je podplaninska vlada vseskozi gluha ostala pred mnogokrat ponovljenimi opomini, dokler sv. oče niso mogli drugač, da izobčijo zdaj vse, ki so se vdeležili brezbožnega početja, dokler ne spoznajo svojih pregreh in ne prekličejo in ne poravnajo do dobrega vsega, kar so v tem početju doprinesli. — Oseba ni nobena v tem apostoljskem pismu z imenom imenovana.

— Vlada sardinska je dovolila, da smejo časniki izobčivno pismo od konca do kraja natisniti; francoska vlada pa v svoji deželi tega ne dovoli; te dni je več bal teh pisem, ki so imeli na Francozko iti, na meji v prepoved djala.

— Napolitanska armada, kakor se zdaj za gotovo pripoveduje, ne bo marširala ne v Rim ne v kako drugo rimsko deželo.

— Od francoskega generala Lamorciere-a se še nič gotovega ne vé, kaj misli storiti. — Al bo francoska armada Rim zapustila ali ne, se še tudi ne vé.

Francozko. Iz Pariza. Da švicarski upor zdaj zvonec političnih homatij nosi, je gotovo; al nič se še ne vé, kako bo cesar Napoleon to reč obrnil. Švicarji so bili izperva zelo razkačeni o prederznem postopanju francoske vlade; al kmali se je pokazalo, da niso ravno vsi ene misli, in tako se je zdaj prvi hrup brez vojske vlegel. Kako bo vse izvrela, bo tedaj še le prihodnji čas razodel. Tudi angleški minister Russel je v poslednjem državnem zboru rekel, da angleška vlada ne bo zavoljo Savoje vojske začela s francozko, čeravno ji je to sila zoperno, da Napoleon vzame Savojo. Ker ima angleški državni zbor do 16. t. m. praznike, ne bomo tedaj dotistihmal iz Angleškega nič posebnega slišali. — Zbora velikih vlad (konferencije) cesar Napoleon ne bo dovolil, ker noče, da bi se pogodbe od leta 1815, ki so njegovim namenom na več straneh navskriž, zopet ne oživile. Cesar hoče nek z vsako vlado posebej se pomeniti, ne pa z vsemi skupaj v zboru.

— Sardincom je francoska vlada poslala unidan 25.000 pušk in pa 500.000 kilogramov smodnika.

Serbsko. Iz Beligrada. Te dni je bil civilni pravdni red za celo deželo oklican; očitna in besedna ravnava je postavno vpeljana; prisegalo se v prihodnje ne bo več pred sodnikom, ampak v pričo duhovna; le taki se bojo v prisego jemali, ki so znani dobri kristjani, drugi ne; sodniške takse so zelo znižane.

Dansko. 3. aprila. Danska vlada se je v strahu, da bi armada nemških zaveznih dežel ne posedla Šlezvika in Holsteina, obrnila do francoske in jo prosila, naj ji bode zaveznica; francoska vlada ji prošnje ni odrekla, in kmali utegne biti zveza za brambo in upor med tema vladama

gotova. Sliši se, da se francoska vlada tudi s švedsko pogaja za zvezo.

Španjsko. Iz Tortose je prinesel 2. dan t. m. telegraf novico, da je množica Karlistov skusila tu punt napraviti in vlado kraljice Marije Isabele prekucniti; pripeljal se je namreč na dveh barkah grof Montemolin s svojim bratom Ferdinandom, generalom Eliom in generalom Ortgom in množico oficirjev in vojakov v Tortoso, da bi vneli tukaj punt in Karola VI. oklicali za kralja; al spodletela jim je poskušnja; dežela je mirna ostala. Neki telegram iz Alkanice je prinesel novico, da je armada med drugim tudi generala Ortega vjela. Da nobeden naših bravcov ne bode ugibal, kaj so Karlisti, povemo ob kratkem le-to, da kralj Ferdinand VII., oče sedanje kraljice, ker ni imel nobenega sina za svojega naslednika, je prekucnil staro špansko nasledstveno postav tako, da je hči njegova, sedanja kraljica, vladarstvo nastopila pod krilom svoje matere Kristine; infant Don Karlos pa, ki je imel po stari postavi pravico naslednik biti, je po tej Ferdinandovi prenareditbi nasledja zgubil vlado, čeravno je protestiral zoper to nepostavno početje. Ker naslednik Don Karlosa niso pozabili svojih pravic, večkrat skušajo spet doseči kar so zgubili leta 1830 — al dosihmal jim je še vselej spodletelo, in tako tudi tabart.

Turčija. Iz Carigrada 26. marca. Kerdelo turške armade je Monastir zapustilo, da se bode med Černogoro in Serbijo ustavilo. Serbskega kneza sin Mihael noče v Carigrad priti, da bi tukaj bil za prihodnjega kneza serbskega postavljen. 42 gerških duhovnov je prestopilo h katoliškemu obredu. Francozki poslanec neprenehoma terja, da turška vlada pravice dodeli, ki jih je kristjanom obljubila. Omera paša, katerega so njegovi sovražniki tako dolgo natolcevali, da ga je sultan imenitne službe odstavil, so poklicali spet v Carigrad, da bi višje armadno poveljstvo prevzel, ako bi utegnili sila biti.

Žitna cena

v Kranji 2. aprila 1860.

Vagán pšenice domače 6 fl. 6. — banaške 6 fl. 12. — reži 4 fl. 6. — ječmena — fl. — — ovsa 2 fl. 70. — prosa 4 fl. — — ajde 3 fl. 70. — koruze 5 fl. 30. — soršice — —

Kursi na Dunaji

10. aprila 1860.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g. 100.—	
v novem dnar. po 100 g. g.	63.50	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „	118.—
5% nar. posojilo od l. 1854 „	79.30	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	68.20	ski po g. 100	99.50
4 1/2% „	60.—	Knez Esterhazy. po g. 40 „	84.—
4% „	54.—	Knez Salmovi po g. 40 „	38.25
3% „	41.—	Knez Palfyovi po g. 40 „	36.50
2 1/2% „	35.—	Knez Claryovi po g. 40 „	36.75
1% „	13.50	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	37.—
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgrätz. po g. 20 „	22.75
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	27.75
5% doljno — avstrijske g.	90.—	Grof Keglevičevi po g. 10 „	16.—
5% ogerske	71.75	Budimski . . . po g. 40 „	37.75
5% horvaške in slavonske „	70.50	Denarji.	
5% krajske, štajarske,		Cesarske krone . . . g.	18.12
koroške, istrijanske „	86.—	Cesarski cekini . . . „	6.24
Deržavni zajemi z lotrijami		Napoleondori (20 frankov) „	10.55
Zajem od leta 1834 po 250 „	365.—	Souvraindori	18.30
„ „ „ 1834 petink. „	360.—	Ruski imperiali	10.76
„ „ „ 1839	123.—	Pruski Fridrikdori	11.30
„ „ „ 1839 petink. „	119.—	Angleški souvaindori	13.25
4% narodni od leta 1854 „	96.—	Louisdori (nemški)	10.75
Dohodkine oblig. iz Komo „	15.75	Srebro (ažijo)	32.—